

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 151/25
22.1.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Милош Биљић, адвокат из Београда, Браће Вучковић 47, против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Радмила Спаић, адвокат из Београда, Булевар краља Александра 253/82, ради стицања без основа, одлучујући о жалби тужиле изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П 1210/22 од 23.9.2024. године, у седници већа одржаној дана 22.1.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиле и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П 1210/22 од 23.9.2024. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви тужиле и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 1210/22 од 23.9.2024. године, првим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиљи на име стицања без основа у периоду од месеца марта 2012. године, закључно са мартом 2022. године исплати појединачно означене месечне износе са траженом законском затезном каматом. Другим ставом изреке, обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове поступка у износу од 158.111,00 динара.

Благовремено изјављеном жалбом тужилца је побијала првостепену пресуду из свих разлога прописаних чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11...18/20). Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражила.

Тужена је доставила одговор на изјављену жалбу тужилце. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражила.

Испитујући правилност побијане пресуде сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да жалба тужиље није основана.

Током првостепеног поступка нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, тако да се она неосновано побија и указивањем на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су суносиоци ванкњижног права сусвојине и то тужила са 3/8 идеалних делова, а тужена са 2/8 идеалних делова на двособном стану број 5 који се налази у ... у Улици ..., површине 49 м². Парничне странке постале су суносиоци ванкњижног права својине као законски наследници иза покојне ВВ, преминуле дана 17.8.2004. године, а по основу правноснажног решења јавног бележника ... УПП:182-2017 од 27.1.2020. године. Предметни стан био је предмет заоставштине покојне ВВ, која је од законских наследника имала синове ГГ - тужиљин отац и ДД - тужиљин стрица, а супруг тужене. За наследнике покојне ВВ оглашени су ЂЂ – тужиљин брат са 3/8 идеалних делова по праву представљања иза покојног ГГ - сина оставиље, као и наследник - братанац касније преминулог покојног ДД - сина оставиље, затим тужила АА која је наследила 3/8 идеалних делова по праву представљања иза покојног ГГ - сина оставиље и као наследник - братаница касније преминулог покојног ДД - сина оставиље и тужена ББ - супруга касније преминулог сина оставиље која је наследила 2/8 идеалних делова као наследник касније преминулог покојног ДД - сина оставиље. Тужена ББ обратила се дана 26.5.2020. године, тужилји и њеном брату ЂЂ са предлогом да се заједнички ангажује агенција за промет некретнина, ради продаје предметног стана и намирења свих наследника од добијене купопродајне цене сразмерно сувласничким уделима. Тужила се дана 29.11.2021. године, обратила туженој опоменом пред тужбу наводећи да тужена од 17.8.2004. године, искључиво користи предметни стан, да је тужила сувласник предметног стана, да се тужена неосновано обогатила коришћењем предметног стана и да је потребно да тужилји исплати износ од 2.143.922,52 динара у складу са Законом о облигационим односима, а уколико то не учини да ће тужила бити принуђена да против тужене иницира све поступке који јој стоје на располагању - поступак ради исплате због стицања без основа, поступке ради предаје ствари и ради уређења начина коришћења предметног стана. Тужена је истом опоменом позвана да измири све обавезе за предметни стан које има према "Инфостану", као и да у року од 15 дана од пријема опомене изврши све обавезе према тужилји у целисти или да је обавести у погледу могућности мирног решења настале ситуације. Предложила је да уколико тужена пренесе тужилји право својине на 4/48 идеалних делова на катастарској парцели ... КО .. и 2/8 идеалних делова на предметном стану тужила неће потраживати износе на име стицања без основа, затезних камата, дуговања накнаде штете и дуговања за комуналне обавезе за предметни стан. Тужена се дописом од 17.2.2021. године, поново обратила тужилји и њеном брату, наводећи да им нико и никада није ускраћивао право поседа предметне непокретности. Тужена је предложила да се странке обратe ванпарничном одељењу надлежног суда ради физичке деобе стана или

његове цивилне деобе. Након смрти супруга ДД, који је преминуо дана 27.10.2017. године, тужена самостално користи предметну непокретност.

Према налазу вештака из области грађевинарства од 14.11.2023. године и изјашњењу истог од 23.9.2024. године, при датом обрачуну месечне тржишне цене закупнине за предметну непокретност - двособни стан у ... у Улици ..., површине 49 м², месечни закуп предметног стана за 2017. годину износи укупно 1.800 евра (по 200 евра месечно), месечни закуп предметног стана за 2018. годину износи укупно 2.400 евра (по 200 евра месечно), месечни закуп предметног стана за 2019. годину износи укупно 2.400 евра (по 200 евра), месечни закуп предметног стана за 2020. годину износи укупно 2.200 евра (по 180 евра месечно осим за јануар и фебруар када је вредност закупнине процењена на 200 евра), месечни закуп предметног стана за 2021. годину износи укупно 2.160 евра (по 180 евра месечно), месечни закуп предметног стана за 2022. годину износи укупно 2.320,00 евра (по 180 евра за месеце јануар, фебруар, март и април, док је за преостале месеце вредност процењена на 200 евра) и месечни закуп предметног стана за 2023. годину износи укупно 3.000 евра (по 250 евра месечно). При датом обрачуну месечне тржишне закупнине узето је у обзир да је била пандемија вирусом Covid 19, када су закуподавци смањивали износ закупнине. Процена вредности дата је према подацима са сајта "Хало огласи", са вредношћу закупнине на микро локацији гледајући стан у изворном стању.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је у смислу члана 14 став 1 Закона о основама својинскоправних односа којим је прописано да је основно право сваког сувласника да сувласничку ствар држи и да се њоме користи сразмерно свом удел, а уз то неповређујући права осталих сувласника, те да је сувласник идеалних делова ствари у конкретном случају непокретности и сувласник сваке честице ствари, те може са другим сувласницима ствар да користи с тим да се својим правом коришћења може или не мора служити, па када више лица има право сусвојине на неподељеној ствари, а један сувласник је искључиви држалац ствари право на накнаду због некоришћења сувласничке ствари цени се према правилима стицања без основа. Оценио је да у ситуацији када сувласник није у државини сувласничке ствари и не захтева предају у судржавину, деобу, нити уређење начина коришћења сувласничке ствари, односно када се пасивно понаша, тада тај сувласник нема право на накнаду због некоришћење сувласничке ствари, јер понашање сувласника који је у искључивој државини сувласничке ствари није противправно. Првостепени суд је оценио да би сувласник који не користи сувласничку ствар имао право да од сувласника који користи ту ствар тражи накнаду због некоришћења сувласничке ствари само ако је према сувласнику који користи сувласничку ствар истицао захтеве који би имали за циљ омогућавање коришћења сувласничке ствари односно захтев за предају у судржавину. Првостепени суд је оценио да у конкретном случају није било услова за примену чланова 210 и 219 Закона о облигационим односима, јер током поступка није утврђено да је тужиља захтевала предају ствари у судржавину од тужене, нити да је предузимала друге радње из којих би суд могао утврдити њену намеру за коришћење предметног стана. Оценио је да тужиља у писменој кореспонденцији није поставила захтев за предају предметне непокретности у супосед, већ само захтев за исплату накнаде штете. У прилог таквом закључку, првостепени суд је имао у виду и исказ тужиље да није покренула било какав поступак ради предаје предметног стана у супосед, као и да није хтела да уђе у супосед стана да

не би била одговорна за настале дугове за стан, на основу чега је првостепени суд оценио да тужилца од тужене, а ни од правног претходника тужене никада није тражила супосед предметног стана, нити је тужена спречавала тужилцу у ступању у супосед предметног стана, па је одбио као неоснован тужбени захтев.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право дајући за своју одлуку разлоге, које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Неосновано се жалбом указује на погрешну примену материјалног права у погледу оцене противправног понашања тужене, као и питања њене савесности, с обзиром да је првостепени суд правилно оценио да тужилца није на правно релевантан начин манифестовала своју вољу за коришћење сувласничке непокретности. Противно жалбеним наводима, чињенично стање је доказима изведеним сходно члану 7 став 1 и члану 228 Закона о парничном поступку у вези са чланом 229 став 2 истог закона, правилно и потпуно утврђено.

На основу утврђених чињеница – да су парничне странке сувласнице са уделом од 3/8 и 2/8 идеалних делова на предметном стану, да тужена користи целу сувласничку непокретност на којој је и тужилца сувласник са 3/8 идеалних делова и то тако што је у посед исте ступила још 1983. године за живота сада покојне ВВ, као титулара права својине на предметном стану, те да је и након њене смрти (дана 17.8.2004 године) наставила у целини да користи сувласнички стан заједно са својим супругом сада покојним ДД - сином ВВ, да се тужилца дана 29.11.2021.године писмено обратила туженој да јој исплати износ од 2.143.922,52 динара пошто се тужена неосновано обогатила коришћењем предметног стана, те да уколико тражени износ не исплати да ће иницирати судске поступке, а да се тужена писмено обратила тужилци са предлогом да стан продају или да покрену поступак за физичку деобу, након чега је тужилца поднела суду тужбу у овој парници, правилно је првостепени суд закључио да тужилца није манифестовала правно релевантну вољу да користи предметни стан и да понашање тужене није противправно.

Према одредби члана 3 Закона о основама својинскоправних односа власник има право да своју ствар држи, да је користи и да њоме располаже у границама одређеним законом (став 1). Свако је дужан да се суздржава од повреде права својине другог лица (став 2).

Према одредби члана 4 Закона о основама својинскоправних односа власник остварује право својине у складу са природом и наменом ствари (став 1), док је забрањено вршење права својине противно циљу због кога је законом успостављено или признато (став 2).

Одредбом члана 14 Закона о основама својинскоправних односа прописано је да сувласници имају право да држе сувласничку ствар и да је користе заједно са осталим сувласницима сразмерно свом сувласничком уделу, не повређујући права осталих сувласника (став 1), а одредбом члана 16 истог закона прописано је да сувласник има право да у свако време захтева деобу ствари, осим у време у које би та деоба била на

штету других сувласника, ако законом није другачије одређено (став 1). Према члану 43 истог закона сувласник, односно заједнички власник има право на тужбу за заштиту права својине на целу ствар, а сувласник има право и на тужбу за заштиту свог права на делу ствари.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања и цитираних одредаба Закона о својинскоправним односима правилан је закључак првостепеног суда да у конкретном случају у понашању тужене приликом коришћења сувласничке непокретности нема противправности. Доводећи у везу цитиране одредбе члана 3 и члана 4 са одредбама члана 14 и члана 16 Закона о основама својинскоправних односа, правилно је првостепени суд закључио да понашање тужиље до момента слања опомене туженој дана 29.11.2021. године не подразумева активно понашање сувласника који ствар не држи на то да уђе у супосед ствари (непосредно путем кључа, уношењем покретних ствари у сувласничку непокретност и покретањем поступка са таквим захтевом да му се потврди право да уђе у супосед непокретности), нити је тужиља исказала намеру да дође до одређеног дела на непокретности са којим би евентуално могла и располагати покретањем ванпарничног поступка за деобу сувласничке непокретности. Сувласници сувласничку ствар користе и њом управљају заједнички, те у ситуацији када један од сувласника има искључиву државину сувласничке ствари од које не стиче приходе (закупнину и слично), право осталих сувласника на накнаду за коришћење својих сувласничких удела (конкретно непокретности) у одсуству противправности, условљено је несумњивом манифестацијом воље тих сувласника да користе своју непокретност, што подразумева подношење тужбе за предају у супосед или предлога за уређење начина коришћења сувласничке непокретности, јер је то правно релевантна манифестација воље која доводи до супоседа, односно сукоришћења сувласничке непокретности, а тужиља није на правно релевантан начин манифестовала вољу за коришћење сувласничке непокретности сразмерно свом сувласничком уделу како је правилно закључио првостепени суд.

Неосновани су жалбени наводи о погрешно утврђеном чињеничном стању да је првостепени суд пропустио да цени наводе тужиље да није хтела да иницира судске поступке против лица - тужене које нема новца, јер према одредби члана 14 став 1 Закона о основама својинскоправних односа сувласник има право да ствар држи и да се њоме користи заједно са осталим сувласницима у складу са уделитема, не вређајући права осталих. Међутим, као и власник, сувласник се својим овлашћењем употребе може али и не мора да користи. У његовом пасивном понашању манифестује се воља да ствар не користи, па самим тим право употребе према потребама аутоматски прелази на друге сувласнике који се у државини ствари већ налазе. У конкретној ствари тужиља се пасивно понашала и тиме манифестовала своју вољу да ствар не користи.

Неосновано се жалбом оспорава оцена доказа и утврђено чињенично стање указивањем на мањкавости приликом анализе исказа тужиље, чиме тужиља указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 у вези са чланом 8 Закона о парничном поступку. Првостепени суд је у складу са овлашћењем из члана 229 став 2 Закона о парничном поступку одлучио које ће доказе извести ради утврђивања битних чињеница и на основу спроведеног доказног поступка и правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања донео побијану одлуку. Одредбом члана 8 Закона о парничном поступку прописано је да суд, по свом уверењу одлучује које ће

чињенице узети као доказане, а на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног доказног поступка. О томе које чињенице сматра утврђеним и на основу којих доказа, одлучује суд на основу сопственог уверења. У поступку који је претходио доношењу побијане пресуде саслушане су парничне странке, а правилна оцена исказа странака подразумева оцену сагласности са осталим изведеним доказима, неспорним и општепознатим чињеницама. Првостепени суд је управо дао такву анализу приликом доношења побијане одлуке, па је без утицаја жалбено указивање да оцена изведених доказа у конкретном случају на основу слободног судијског уверења не подразумева потпуну слободу суда у закључивању.

Приликом доношења одлуке Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе али их посебно не образлаже јер су исти без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Правилном применом чланова 153 и 154 Закона о парничном поступку првостепени суд је одлучио о трошковима поступка, чију висину је определио сагласно одредбама Адвокатске тарифе важеће у време пресуђења, па је без утицаја жалбено указивање тужиље на погрешну примену материјалног права приликом доношења одлуке о трошковима поступка, јер туженој с обзиром на постигнути успех у спору припадају нужни трошкови за вођење ове парнице.

На основу изложеног, применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 и применом члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде.

Како тужилца није успела у жалбеном поступку, а издатак тужене настао поводом састава одговора на жалбу не представља нужан трошак у смислу члана 154 став 1 Закона о парничном поступку то су применом члана 165 став 1 у вези са чланом 153 Закона о парничном поступку њихови захтеви за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијени је као неосновани, одлуком садржаном у другом ставу изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић